

**לעילוי נשמה
הרב חפץ בן אסתר זצ"ל
פרשת תזריע מצורע – אבות פרק ב'
שבת ראש חודש אייר**

חידושי תורה ושאלות על **פרשת השבוע** וענינה דיומא מ - א' ועד ת' מהחומש מפרשים מדרשים וכד'

התשובות מסודרות לפי סדר **א-ב**

בפרשת תזריע 67 פסוקים = בינה, בפרשת מצורע 90 פסוקים = בנחל
בפרשת תזריע 7 מצוות, מתוכן 5 מצוות עשה ו-2 מצוות לא תעשה. בפרשת מצורע 11 מצוות עשה. (ספר החינוך)

אשה כי תזריע וילדה זכר (יב ב)

זכר בגימטריא ברכה – אשרי מי שבניו זכרים.

זכר בא"ת ב"ש עגל, מה עגל שבעה ימים תחת אמו וביום השמיני קרב, כך הבן **וביום השמיני ימול** (יב ג)

זכר בגימטריא ז' כר. שבעה דרונות שולח הקב"ה למי שנוולד לו בן זכר, נולד מקיים מצות מילה, גדל מעט מקיים בו מצות פדיון הבן, התחיל לדבר מלמדו תורה צנה לנו, גדל מעט מלמדו ספר, גדל מעט והגיע לחינוך מחנכו במצוות, גדל מעט משיאו אישה, מכאן ואילך יצא מרשות האב.

זכר אותיות זיין כ"ף ריש. ס"ית **נפש**, מי שיש לו בן זכר ורואה בו סימן ברכה זוכה שימצא נופש לנפש.

והוא שאמרו חז"ל: ברא מזכי אבא (סנהדרין קד). **זכר נקרא גם זכר**, מי שיש לו בן יהיה לו זיכרון בעולם

שנאמר (תהלים קיב ו): **לזכר עולם יהיה צדיק**. קרי ביה **לזכר** עולם שתרגום נער **עולם**. (רבינו אפרים)

איתא בגמרא: אמר רבי אמי בא זכר בעולם בא ככרו בידו זכר זה כר, דכתיב (מלכים ב ו, כג) **ויקרה להם פרה גדולה ומשמעות "כירה" – סעודה**.

נקבה אין עמה כלום נקבה נקייה באה עד דאמרה מזוני לא יחבי לה, דכתיב (בראשית ל, כח) **נקבה שקרף עלי ואתנה**. פרש"י – חסרה, כשתנקוב

ותפרש שכרך ואתנה, בדרך הנוטריקון – נקייה באה, שהיא נקיה מהמצוות לפי שפטורה ממצוות עשה שהזמן גרמא. (נדה לא: - פסיקתא)

'ברא כרעיה דאבוה' (עירובין ע:): שהאדם כל זמן שהוא חי נקרא 'מהלך', שכן מרבה חיל על ידי תורה ומצוות שעושה. ואחר שמת ונעשה חופשי

מן התורה והמצוות, ושוב אינו יכול להתעלות ואז נקרא הוא 'עומד' כמלאכים הנקראים 'עומדים' וכלשון הכתוב (זכריה ג, ז)

ונתתי לה מהלכים בין העמדים האלה. אך אם בניו מזכים אותו במצוות ומעשים טובים, גם אדם שנפטר יכול להישאר בבחינת 'הולך'!

והוא שאמרו **ברא** – הבן על ידי שעושה מצוות ומעשים טובים ומזכה את אביו, הרי **מזכה** הוא את אביו ונעשו עבורו **ככרעא**

כרגליים שעל ידיהם יכול להיות הולך אף בעולם העליון. (רבי יצחק הוטנר)

וביום השמיני ימול בשר ערלתו. (יב ג) **זכר גימטריא = 227, נקבה גימטריא = 157, ההפרש = 227-157=70**

ההפרש בין זכר לנקבה גמטריא **מל**

ויבן - הנה א-להים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם. (בראשית ב כב)

מלמד שנתן הקב"ה בינה יתירה באישה יותר מבאיש. (נדה מה ב)

בן בגימטריא 52, בת בגימטריא 402, ההפרש = 402-52 = 350, גימטריא שכל

משעה שנקלט ועד יום המילה הרי **רע"ז** ימים כמנין **זרע**, והוא שאמר דוד **זרע יעבדנו** (תהלים כב לא),

שהולד עמוס מבטן ויעבוד עבודתו להימול לו בזרע ימים משנזרע. (פענח רזא – תוריע)

והזה על המטהר מן הצרעת שבע פעמים וטהרו ושלח את הצפר החיה על פני השדה. (יד ז)

שיעסוק בשבעה חומשי תורה שנאמר **חצבה עמודיה שבעה**. (משלי ט א)

ושלח את הצפר החיה – שהוא יצר הטוב, **על פני השדה** – על פני התורה שהיא הפקר כשדה. (רבינו אפרים)

ילד בריא, מה הכי מאוחר שאפשר למול אותו?

שנים עשר יום – אם נולד ביום רביעי בבין השמשות של יום חמישי ברביעי אי אפשר למול אותו למרות שזה היום השמיני כי זה ספק

כשלמחרת זה ראש השנה יומיים אי אפשר למול אותו כי זה לא בזמנו, שבת אי אפשר למול אותו כי זה לא בזמנו, רק ביום ראשון אפשר למול אותו והוא היום השנים עשר להולדתו.

משנה - קטן נימול לשמנה, לתשעה, ולעשרה, ולאחד עשר, ולשנים עשר, לא פחות ולא יותר. הא פיצד? בדרך, לשמנה. נולד לבין השמשות,

נימול לתשעה. בין השמשות של ערב שבת, נימול לעשרה. יום טוב לאחד השבת, נימול לאחד עשר. שני ימים של ראש השנה, נימול לשנים

עשר. קטן החולה, אין מוהלין אותו עד שייבריא. (שבת קל"ז.)

ליהודים היתה אורה ושמחה וששן ויקר. (אסתר ח טז)

איתא בגמרא - אורה זו תורה, שמחה זה יום טוב, וששן זו מילה, ויקר אלו תפילין. (מגילה טז:)

אורה רמז לתורה שבכתב ותורה שבעל פה כי ידוע דתורה שבכתב היא כסוד שם הוי"ה הרמוז באות א' שהוא צורתו וא"ו ושני יודי"ן שמספרם

כ"ו, ולכן בעשרת הדברות שבהם כלולה כל תורה שבכתב פתח באות אלף ד'אנכי' (שמות כ, ב), ותורה שבעל פה רמוזה באות וא"ו ד'אורה' כי

תורה שבעל פה היא ששה סדרים, ונשאר אותיות ה'ר' רמז כי שתי תורות קבלם משה רבינו ע"ה מהר סיני כמו שאמרו (משנה אבות א, א)

מ'שה קבל תורה מסיני. בן יהודע מגילה טז:

איתא בגמ' (שבת ק"ל): כל מצווה שקיבלו עליהם בשמחה, כגון מילה, דכתיב **שש אנכי על אמרתך** (תהלים קיט קסב), עדיין עושין בשמחה.

לעיתיד לבוא יוולדו כל עם ישראל כשהם נימולים, ולא תתבטל מצוות המילה, המצווה תהא להטיף דם הברית, גם בשבת. (חת"ס פרשת שלח)

זמני הגדילה של זכר הם **שנים**: גדול וקטן. ושל נקבה **ארבעה**.
ר"ת 'נקבה' – נ'ערה, ק'טנה, ב'וגרת, ה'אישה - פירוש אשת איש (היד"א בשם האר"י הק'). בכל זמן יש לה דינים מיוחדים.

שאלות

- א. על מרים נאמר: **והנה מרים מצרעת פשילג** (במדבר יב). לפי שדיברה לשון הרע על משה, מי עוד הצטרע כמוה.
- ב. **נגע צרעת פי תהיה באדם והובא אל הפה**. (יג ט) כתוב במשנה (נגעים ג ב) חתן שנראה בו נגע, נותנין לו שבעת ימי המשתה לו ולביתו ולכסותו וכן ברגל נותנין לו כל ימות הרגל. כתוב בפסוק: **וְאֵת בְּשֵׁמֹת בַּת יִשְׁמָעֵאל אַחֹת נָבִיאוֹת. (בראשית לו ג) פרש"י** - ולהלן קורא לה **מחלת** (בראשית כח ט) מצינו באגדת מדרש ספר שמואל (מ"ש יז א) ג' מוחלין להן עונותיהם גר שנתגייר והעולה לגדולה והנושא אישה. ולמד הטעם מכאן לכה נקראת מחלת שנמחלו עונותיו. אם נמחלו לחתו עונותיו כיצד נראה בו הנגע?
- ג. **והתללח ואת הנחמק לא יגלם והסגיר הפה את הנחמק שבעת ימים שנית**. (יג לג) מה הטעם שהמילה **והתללח** כתובה ג' רבתי (גדולה).
- ד. **פי תבאו אל ארץ פנען אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אַחֲזַתְכֶם**. (יד לד) מה השיעור המינימלי שנקרא בית, מתחת לשיעור זה אינו מטמא בנגעים.
- ה. **וראה הפה את הנגע בעור הפשוט ופגע הפד לבן ומראה הנגע עמק מעור פשוט נגע צרעת הוא וראהו הפה וטמא אתו**. (יג ג) לכאורה כתוב בכפל לשון **וראה הפה - וראהו הפה**.
- ו. ראייה בפרשה שבתר עניא אזלא עניותא - אַחְרֵי הַעֲנִי הוֹלֵקֶת הָעֲנִיּוֹת, הַצָּרוֹת רוֹדְפוֹת אַחְרֵי רַע הַמְּזֵל. ראייה בפרשה שאוי לרשע ואוי לשכנו.
- ז. שני פסוקים קצרים בפרשה, שלוש תיבות בכל פסוק. (יש בסה"כ 14 פסוקים כאלה בכל התורה)
- ח. באיזה טומאה המשכב חמור מן המגע, שהמגע אינו מטמא רק אוכלים ומשקים.
- ט. מה הטעם שבלידת זכר האישה שומרת שבעה ימים ובלידת נקבה שומרת שבועיים לטהרה.
- י. מי אמר: לי עצמי הבנות עדיפות מן הבנים, משום שהיו חתני גדולי הדור. וכן ש-בת שנולדת תחלה סימן יפה לבנים.
- יא. איזה בתים בארץ ישראל לא מטמאים בנגעים ואפילו אם הם גדולים.
- יב. **אשה פי תריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים** (יב ב) באיזה מקרה אישה ילדה ילד בריא ולא נטמאת כלל, ואינה חייבת קרבן של יולדת.
- יג. הראשון שנימול לשמונה ימים, חי מאה ושמונים שנה.
- יד. ראייה בפרשה שאין בן דוד בא עד שתתהפך כל המלכות למינות.
- טו. **אדם פי יהיה בעור פשוט וטמא שבעת ימים** (יב ב) מה הגוון של הנגעים הללו, וההבדלים ביניהם.
- טז. **וביום השמיני ימול בשר ערלתו**. (יב ג) מי נימול ביום שנולד ולא לשמונה ימים.
- טז. באיזה ברית לא מברכים את התינוק בברכה: **פֶּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס לְבְרִיתוֹ**, פֶּן יִכְנַס לְתוֹרָה וְלִמְעֻשִׁים טוֹבִים, אָמֵן.
- יז. פסוק בפרשה מתחיל ב' ומסתיים ב'. איתא בחז"ל: **הולכי רכיל ולשון הרע כאילו עוברים על כל התורה שניתנה לנ' יום**, וכן המן שהלך רכיל על ישראל לקה בנגע ונתלה על עץ גבוה נ' אמה.
- יח. בעל חיים שכולו מחופה בצרעת ואינו מטמא כשאר השרצים, לפי שדיבר לשון הרע על הקב"ה. נבוכדנצר הרשע הכין לראשו כתר מעורו.
- יט. **וראה הפה והנה קסתה הצרעת את כל פשוט וטהר את הנגע פלו הפד לבן טהור הוא**. (יג יג) איזה כהן לא רשאי לראות את הנגעים.
- כ. איתא בגמרא (מגילה יז): **ומה ראו לומר רפואה בשמינית? אומר רבי אהא: מתוך שנתנה מילה בשמינית (ביום השמיני) שצריכה רפואה לפיכך קבעוה בשמינית**. ברכת רפואנו הינה הברכה השמינית בתפילת שמונה עשרה. לכאורה הרי יש הרבה מחלות וכולן צריכות רפואה, מדוע תלו זאת דווקא במילה שצריכה רפואה.
- כא. **וביום השמיני ימול בשר ערלתו**. (יב ג) **כתוב במדרש** (תנחומא תצוה) ילמדנו רבנו קטן לכמה נימול? כך שנו רבותינו קטן נימול לשמונה, מה טעם - כשם שנימול יצחק אבינו. לכאורה הוא פסוק מפורש בפרשתנו.
- כב. בברכת הזימון בבית חתנים אומרים 'שהשמחה במעונו', מדוע אין מברכים שהשמחה במעונו בסעודת ברית המילה.
- כג. **וביום השמיני ימול בשר ערלתו**. (יב ג) איתא בגמרא (שבת קלב.) **מכאן לומדים שמלים אפילו בשבת, והיא דוחה את השבת**. לכאורה אפשר ללמוד שמילה דוחה שבת מק"ו, שהרי כהן מצורע אינו רשאי לעבוד במקדש, ואינו רשאי לקצוץ את נגע הצרעת, ובשל כך נדחית עבודת המקדש, **ועבודה דוחה את השבת**, שכן מקריבים את קרבנות השבת בזמנן, ובכל זאת מילה דוחה את הצרעת, שאם היה נגע הצרעת במקום הערלה מותר למול את הילד, אף על פי שנעקר בזה האיסור שלא לקצוץ את נגע הצרעת, אם כן **שבת שנדחית מפני העבודה, אינו דין שתהא מצות מילה החמורה כל כך דוחה אף אותה?** ולכאורה הפסוק מיותר.
- כד. **והיה ביום השביעי יגלה את כל שערו את ראשו ואת זקנו ואת גבת עינו ואת כל שערו יגלם וכבס את בגדיו ורחץ את פשוטו במים וטהר** (יז ט) איזה חלק בשערותיו אינו צריך לגלח.
- כה. **וביום הראות בו בשר חי וטמא**. (יג יד) איתא בגמרא (מ"ק יז): **מכאן אמרו: חתן שנולד בו נגע, נותנין לו שבועה ימי המשתה**. לו ולביתו ולכסותו. וכן בגלגל - נותנין לו שבועת ימי הרגל. ואיתא בגמרא (מ"ק יז): **והצרויע לרבות כהן גדול**. לכאורה כלפי הכהן הגדול כל השנה כולה היא כרגל, ואין רואים נגעים ברגל, וכהן גדול צריך להביא מנחת חינוך כשהוא טהור כשמתחיל לכהן ולכן לא ייתכן שהיה מצורע קודם.
- כו. בכל מקום תורים קודמים לבני יונה מדוע אצלנו כתוב **ובן יונה או תר לטמא** (יב ו) הקדים פעם אחת את בן היונה לתור.
- כז. **והצרויע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרימים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא וקרא**. (יג מה) איתא בגמרא (שבת יז.) צריך להודיע צערו לרבים, ורבים יבקשו עליו רחמים. כתוב בפסוק (בראשית כא יז) **וישמע אלהים את קול הנער**. פרש"י - מכאן שיפה תפלת החולה מתפילת אחרים עליו והיא קודמת להתקבל. מדוע המצורע לא מתפלל על עצמו. והרי תפילת החולה קודמת להתקבל משל אחרים.

תשובות

- א. אהרון הכהן . והיא הפק'ה שְׁעִיר לְבָיִת (יג י) ס"ת אהרן . (עטרת זקנים , פענח רזא)
- ב. בן אדם לחברו לא נמחלו – בן אדם למקום נמחלו , כמו ביום הכפורים . (אמרי אמת)
- ג. גוי כשר לגלח וכן בכל אדם (מדרש החפ"ן). א"נ לפי שהגילוח היה בטהרה (מדרש ר"ע בן יוסף). א"נ לפי שהיא חציה של פסוקים בתורה . (נחלת יעקב סופרים ט ב) . א"נ ג' צריכים גילוח גדול בכל מקום שיש שיער , נזיר – מצורע – ולוים . (בעה"ט – נגעים יד ד)
- הפסוק 'וְהִתְגַּלַּח' הוא פסוק ל"ג , יש אומרים רמז שבל"ג בעומר עושים תגלחת – חלאקה , וגם האות ג' רבתי רמז על ג' שנים של הנער . יש מוסיפים שהשורש של וְהִתְגַּלַּח זה 'גלח' ר"ת ל"ג בעומר ח'לאקה .
- ד. ד' אמות על ד' אמות . ופחות מכך אינו קרוי בית , וכן לעניין שאינו נחלט בבית ערי חומה , ופטור ממזווה ומעקה ואינו חוזר עליו מעורכי המלחמה (סוכה ג :
- ה. התבוננת מיוחדת נדרשת מהכהן שלא להשביט את שמחתו של האדם , כמו בימי הרגל או חתן בשבעת ימי המשחה , בהם אין מטמאים את הנגע . (משך חכמה) , ואיתא במדרש (ספרא) וְרָאָהוּ כוּלוּ כאחת . שאם היה בראש חוטמו שופע הילך והילך , בראש אצבעו שופע הילך והילך אינו טמא . ודרשו רבותינו ז"ל אין הכהן רואה את הנגע ביום ראשון , שהרי צריך להסגירו שבעה וכתוב וְרָאָה הִפְתָּן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי שְׁנֵית (יד ו) , ואי אפשר לראותו בשבת . ולא ביום שני , שאם יצטרך להסגירו שתי שבועות יבא יום שביעי של הסגר שבוע שני בשבת שהוא שלש עשרה . (רבינו בחיי)
- ו. וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא . (יג מה) שלא די לו שהוא מצטער וסובל מנגע הצרעת אלא גם צריך להודיע לרבים שהוא טמא ומתבייש בכך . (ב"ק צ"ב .)
- ו. וְחִלְצוּ אֶת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בְּהוֹנֵעַ וְהִשְׁלִיכוּ אֹתָהֶן אֶל מַחוּץ לְעִיר אֶל מְקוֹם טָמֵא . (יד מ) מלמד ששניהם חולצים , שניהם קוצעים , שניהם מביאים את האבנים . מכאן אמרו **אוי לרשע אוי לשכנו** . (ספרא - תו"כ)
- ו. וְלִצְרַעַת הַבֶּגֶד וּלְבִיטָה . (יד נה) , וּלְשֵׁאת וּלְסַפְּתָה וּלְבִהַרְתָּ . (יד נו)
- ז. זב – פרש"י - לימד על המשכב שחמור מן המגע שזה נעשה אב הטומאה לטמא אדם לטמא בגדים והמגע שאינו משכב אינו אלא וולד הטומאה ואינו מטמא אלא אוכלין ומשקין . (טו ה)
- ח. חטא עץ הדעת – נאמר : וְתָרָא הָאִשָּׁה פִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תֵאָנָה הוּא לְעֵינַיִם וְנַחֲמַד הָעֵץ לְהִשְׁפִּיל וְתִקַּח מִפְּרִיָו וְתֹאכַל וְתִתֵּן גַּם לְאִשְׁתָּה עִמָּהּ וְיֹאכְלוּ . (בראשית ג ו) ועל ידי חטא זה נגרם מוות לעולם . לפי שהאשה חטאה יותר מהאיש לכן זמן הטהרה בנקבה ארוך יותר . (אוה"ח)
- ח. רב הַסְּדָא . (בבא בתרא קמא.)
- ט. טריגון – הוא בית הבנוי משלוש זוויות והוא הדין בת שתי זוויות ובת חמש זוויות . **משנה** - פֵּית עֵגֶל , פֵּית טְרִיגוֹן , פֵּית הַכְּנֵי בֶּסְפִינָה אוֹ בְּאֶסְקְרִיָה (הוא תורן של ספינה) . על ארבע קורות (שיש אויר תחת הקורות) , אינו מטמא בנגעים . (נגעים יב א)
- הבתים בירושלים לא מטמאים בנגעים לפי שלא נתחלקה לשבטים וכתוב : **בבית ארצי אהזתכם** . (יד לד) (ב"ק פ"ב :
- י. יוצא דופן – ניתוח קיסרי . **משנה** - יוצא דופן אין יושבין עליו ימי טומאה וימי טהרה ואין חייבין עליו קרבן ר"ש אומר הרי זה כילוד (גדה מ .) וכן כותית שילדה ולמחרת נתגיירה .
- י. יצחק אבינו . מתחילת היום השמיני ועד הברית עברו מאה שמונים שעות , שבעה ימים כפול עשרים וארבע שעות ועוד שתיים עשרה שעות של הלילה , ולכן חי מאה שמונים שנה . (נחל קדומים) $7 \times 24 = 168$, $168 + 7 = 180$
- כ. **פלו הפך לבן טהור הוא** . (יג יג) איתא בגמרא (סנהדרין צו .) דא"ר יצחק אין בן דוד בא עד שתתהפך כל המלכות למינות . אמר רבא מאי קרא (ויקרא יג , יג) פְּלוֹ הִפֵּךְ לְבָן טָהוֹר הוּא . פרש"י - כשפשט הנגע בכל העור כך כשנהפכה כל המלכות למינות תבא הגאולה .
- ל. לבן - ארבע מראות נגעים הן , כשלג , כצמר לבן של כבש בן יומו , כסיד ההיכל , כקרום ביצה .
- מ. מקנת כסף (קנה בן של שפחה גויה) נימול ביום שנלקח אפילו לקחו ביום שנולד , נימול ביומו . לקח שפחה לעובריה או שלקח שפחה על מנת שלא להטבילה לשם עבדות , אע"פ שנולד ברשותו (ונתעברה בביתו) (טור) נימול ביום שנולד , שהרי הנולד הזה כאילו הוא מקנת כסף לבדו וכאילו היום קנאו . שאין אמו בכלל שפחות ישראל כדי שיהיה הבן יליד בית . (יו"ד רס"ז א)
- מ. ממזר . (שו"ע יו"ד רסה ד בשם המהר"ל)
- נ. **נגע צרעת פי תהיה באדם והובא אל הפה** . (יג ט)
- נ. נחש . (תנחומא מצורע סימן ב) (מהרש"א שבת קנ . ד"ה וקשר)
- ס. סומא באחד מעיניו . (נגעים פ"ב מ"ג)
- ע. עתיד לבוא - לא יחטאו כלל וממילא לא יחלו שהרי המחלות באות כגמול וקנס על חטאיו , ממילא יישאר רק ענין אחד שבו עדיין יהיה צורך ברפואה – מילה ביום השמיני . הברכה נקבעה ע"ש העתיד לבוא בב"א . (מזמור לתודה – ר' שלמה זלמן אויערבך)
- פ. פג – שנולד לשבעה חודשים (והוא בריא) , האם עלינו למולו במלאת לו שמונה ימים או שמא לחכות שמונה ימים מן החודש התשיעי ? על כך הביא ראייה מיצחק שנולד לשבעה חודשים ובכל זאת נימול לשמונה ימים . (עץ יוסף בשם פתח משה) . א"נ נאמר בסמיכות : **וטמאה שבעת ימים** . ו**ביום השמיני** (יב ג) הייתי חושב שהיום השמיני שבא אחר היום השביעי , הרי ט"ו ימים , על כך השיב כשם שנימול יצחק אבינו . (שו"ת הרב"ז חלק א)
- צ. צער התינוק , במצב כזה אי אפשר לברך ברכה המבטאת שמחה . (פתובות ח .)
- ק. קרבן יחיד אינו דוחה את השבת , המילה היא קרבן יחיד , הייתי חושב שלא ידחה את השבת , קמ"ל . לעומת קרבן ציבור דוחה את השבת , העבודה בבית המקדש בשבת הינם לקרבנות לציבור . (מושב זקנים)
- ר. ריסי עיניו , הם השיער שעל העיניים לא צריך לגלח . (תו"כ - בכורות מג :)
- ש. שעת היתר הבמות – אין טמא צריך שילוח ממחנה שכינה , בכגון זה יתכן שיהיה כהן גדול מצורע . (דורש לציון דרוש ג – לפי התוס' שבועות טז :)
- א"נ מהפסוק ו**ביום הַרְאֹת** התמעטו רק מועד וחתן שאם לא יראה היום יראה למחרת , אבל כהן גדול שכל ימיו בכהונה ודאי שלא תבטל ראיית נגעו לעולם . (המאירי ותוס' הרא"ש שם) א"נ לפי שאינו מביא בקרבן יולדת אלא אחד שאם ימצא יונה לא יקח תור לפי שבן זוגו של התור מתאבל עליו ואינו מזדווג לאחר . לכך הקדים את בן היונה לומר שעדיף שיקח אותו . (בעה"ט – פסיקתא זוטרתא ויקרא דף ה א)
- ש. שקולים הם – כדי שלא נחשוב שהם מובחרים הקדים פעם אחת בני יונה לתורים ללמד ששניהם שקולים . (כריתות כח.)
- ת. תפילתו אינה מתקבלת בשמים ולכן נקרא מוסגר לפיכך צריך לבקש מאחרים שיתפללו עליו , שלא כמו שאר החולים . (מדרש יהונתן)
- ואיתא בזוהר (מצורע נג א) שמי שיש בו חטא לשון הרע , תפילתו אינה עולה לרצון לפני הקב"ה .

מקורות / חידודון

מְלַמֵּד שְׁנַתֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּינָה יְתֵרָה בְּאִשָּׁה יוֹתֵר מִבְּאִישׁ (בראשית ב, כב). אף על גב דאמר רבותינו ז"ל (שבת לג:) 'נשים דעתן קלה' היינו אחרי חטא חוה אבל קודם החטא היתה לה בינה יתירה כדי שלא תאמר לכך התפתיתי מן הנחש מפני שדעתי קלה ואם היתה לי בינה יתירה הייתי גוברת עליו ולא היה יכול לי לכך נתן לה בתחילה בינה יתירה יותר מן האיש.

או יובן בס"ד ידוע פרצוף הבינה שלם ביה ספירות וארבעה תחתונות נקראים תבונה וששה עליונות נקראים בינה והאשה יש לה אחיזה בתבונה ולא בבינה וכיון דמספר תבונה יתר על מספר בינה לכך אמר שנתן הקדוש ברוך הוא בינה יתירה באישה כלומר שם תבונה שהיא בינה יתירה במספר על שם בינה. בן יהודע גדה מה :

בפרק עושין פסין מוכח דלא הוצרך למדרש כן אלא למ"ד פרצוף דלדידיה מאי ויבן שהרי בנויה היא ועומדת היתה וע"כ דרשוה מלשון בינה ולמאן דדריש מלשון קליעה אינו נופל מלשון בנין ממש כדאמרין במסכת שבת פ"י גודלת ופוקסת משום מאי חייבת משום בונה וכי דרך בנין בכך אין כו' ומטעם זה הקב"ה קלעה לעשותה יפה כבנין כי היא עצמה לא תוכל לקלעות עצמה יפה בבנין כדאמרין התם פוקסת לעצמה בשבת פטורה וק"ל. חידושי אגדות שם

א. הרמז בא דוקא בס"ת לומר שסופן לבא על אהרן, ועוד לומר שלבסוף אחר מרים יהיו על אהרן, וזה שאמר אז אהרן למשה בי אדוני כלומר עתה הוא בי, ואלי הדבר נוגע לשיעבור עתה הכוס גם עלי כיון שכבר היא מצורעת הנה א"כ אחריה יהי' בי לכן אל נא תשת עלינו וגו' עלי ועליה. (פענה רזא – מצורע)

ג. א"נ לומר שגדולה גמילות חסדים ששקולה כנגד כל התורה, שכן ג' של והתגלח היא אמצע התורה בפסוקים ודרוש דרש הוא אמצע התיבות זהו ג' וד' גומל דלים, ושקול ככל התורה שלפניה ושלאחריה. (רבינו אפרים)

א"נ ג' עבירות עיקריות עליהן באים נגעים : גסות הרוח, לשון הרע, וצרות עין, וכולם באים משורש הגאווה.

כ. ואמר מאי קרא 'פלו קפד לכן טהור הוא' (ויקרא יג, יג) כלומר העונות יתהפכו ללובן על ידי התשובה כמו שנאמר **אם יהיו חטאיכם פשנים פשילג ולבינו** (ישעיה א, יח) 'טהור' כח היצר הרע שגם הוא יהיה מייעץ לטובה כמו יצר הטוב. בן יהודע שם

ורז"ל (סנהדרין יז.) **למדו מזה דרך דרש**, אין משיח בא עד שתתהפך כל המלכות למינות שנאמר כולו הפך לבן טהור הוא רמז לדבר הפך לבן כשהמלה הפוכה יהיה **נבל**, ור"ל כשכולם ינבלו צור ישועתם אז יטהר ה' בהכרח כל הארץ מגילוליה וראייתם מנגע זה הבא על צד העונש וכשכולו הפך לבן ודאי החוטא יתן אל לבו לשוב, כך ישראל כשיראו שכל המלכות יהפך למינות ויראו כי אפס עצור ועזוב ודאי יתנו אז אל לבם לשוב בתשובה שלימה אל ה' ואז טהור הוא. כלי יקר (ויקרא יג ב)

ג. וי"א פסוקים בתנ"ך מתחילים בנ' ומסתיימים בנ' ונעלם בהם ס"ף כי ה' אלו ממונים על אף אנף שצף קצף זעף נגף ס' סטן , כי אלו י"א פסוקים היודע לאמרם בכונה בלי דילוג לא ישלטו בו מלאכי חבלה לסטן לו כי נר"ן סימן טוב בחלום. (מושב זקנים)

נגע צרעת פי תהיה באדם והוכא אל הפה. **נחמו** נעבר תלוצים לפני :הנה ארץ כנען ואתנו ארצות נחלמנו מעבר לירדן.

נביא מקרבך מאתיד פמני קים לה -הנה א-להיך אליו תשמעו. **נהר** פלגיו ישמחו עיר אלהים קדש משפני עליון.

נחית כצאן עמך פניד משה ואהרן. **נגד** אבותם עשה פלא בארץ מצרים שדה צען. **נפתי** משפכי מר אהלים וקנמן.

נר -הנה נשמת אדם חפש כל חקרי בטן. **נפת** תטפנה שפתותיה פלה דבש וקלב תחת לשונה וריח שלמתיה פריס לבנון.

גדו מתוך פבל ומארץ פשדים יצאו [צאן] והיו פעתודים לפני צאן. **נשקי** קשת מימינים ומשמאלים פאכנים ובחצים פקשת מאחי שאול מבגמן.

ש. ערב פסח הבא בטומאה הואיל וטומאה הותרה בציבור אם כן מותר לכהן גדול להיכנס למקדש בטומאה ונתחנך אז. (דורש לציון)

א"נ כהן שהיה בו בהרת ושיער לבן והלכה הבהרת וטיהרנוהו, ונתמנה לכהן גדול ועבד עבודה בשמונה בגדים ואח"כ חזרה הבהרת שבוז אינו מועיל מה שכל ימיו כרגל. (פרדס יוסף)

א"נ כהן הדיוט שראהו כהן וטמאו ואח"כ ראה כהן אחר את הנגע וטיהרו, ואח"כ נתמנה לכהן גדול, אח"כ נודע שהכהן שטיהרו חלל, נמצא שכהן גדול נשאר טמא ונחשב כמי שלא טיהר אותו כלל ונעשה מצורע למפרע. (נוה שלום)

ק. כתב בזוהר בעת שמתאספים העם להעביר ערלת הברית, הקב"ה אוסף את פמלייתו להעביר ערלה של מעלה. ונחשב כקרבן שלם לפני השכינה.

ת. המשיל זאת ה'יטב לב' (פרי מצורע). לבני עיר שמרדו במלך, ובעת שחזרו בהם וחפצו לשוב מחטאם ולפייס את המלך, הקדימו ושלחו לו מתנה ביד שליח חשוב, כדי שתחילה יתרצה המלך על עונם, ואחר כך יוכלו לגשת בעצמם אליו. אלא שלרוע מזלם, לבסוף התברר שאף השליח עצמו מרד במלך, ומשכך, לא רק ששליחותו נידונה לכישלון, אלא כעס המלך עליהם אף גדל שבעתים...אף בתפילה, כדי שהיא תתקבל עליה לצאת מפה - שליח ראוי וכשר, ואם חלילה יהיה הוא מלוכלך בדיבורים אסורים, מלבד ייתכן מאד שהדבר ימנע את קבלת התפילה, כדברי ה'זוהר' (פקודי רמט ב) שישנם ממונים בשמים המנדים את כל אלו שטינפו את פיהם בדיבורים אסורים, שבמשך ארבעים יום לא תשמע תפילתם, ואף מכריזים עליהם בכל יום: 'היזהרו בפלוני שהוא נוזף על עבירה פלונית שעשה'

הסבר נוסף אמר הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א: כידוע, בתפילותינו אנו מקפידים תמיד לכלול עצמנו עם הציבור, משום שכה הציבור מסייע עד מאד לקבלת התפילה. אולם המספר לשון הרע על חבריו, גילה בדעתו שחפץ הוא להוציא עצמו מן הציבור, לפיכך אין תפילתו נכללת עימם, וממילא אינה מתקבלת. (טעם ודעת' תוריע)

שבעים פנים לתורה, לעיתים תהיה יותר מתשובה אחת

התשובות אינם להלכה למעשה

לעילוי נשמת הרב חפץ בן אסתר זצ"ל

לקבלת העלון במייל נא לפנות לכתובת ramnadlan018@gmail.com

הערות והארות יתקבלו בברכה